

KONFERENCE MCMÍ 2026



**5. 10.
2026**

**DOKUMENTACE, KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ
HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ**

**Národní muzeum – Muzeum Antonína Dvořáka
Ke Karlovu 20, 120 00 Praha 2**



METODICKÉ CENTRUM
DOKUMENTACE, KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ
HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ



**MINISTERSTVO
KULTURY**



**NÁRODNÍ
MUZEUM**

Tento projekt je realizován s finanční podporou Ministerstva kultury České republiky.

PROGRAM KONFERENCE

08:30–08:55	<i>prezence účastníků</i>
08:55–09:00	Zahájení konference
09:00–09:40	Barbora Števková: Kadlíčková: Violy Antonína Dvořáka
09:40–10:10	Jana Luková: „Epochální vynález Kühmayera“. Nové hudebné nástroje továrníka z Prešporka (Bratislavy)
10:10–10:30	<i>přestávka</i>
10:30–11:00	Daniela Kotašová: Harfenety ve sbírce Českého muzea hudby
11:00–11:30	Ondřej Mucha: Josef Vanický – varhanář a výrobce harmonií v Třebechovicích pod Orebem
11:30–12:00	Jakub Zahradník: K určování stáří pian značky Scholze
12:00–13:30	<i>přestávka na oběd</i>
13:30–14:30	Jan Bečička: Restaurování klavíru Petera Rosenbergera
14:30–15:00	František Malý: Restaurování a expozice klávesových hudebních nástrojů ze sbírek Moravského zemského muzea
15:00–15:30	<i>přestávka</i>
15:30–16:00	Jiří Höhn: První písemné zmínky o dudách na našem území
16:00–17:00	<i>Komentovaná prohlídka expozice Muzea Antonína Dvořáka</i>

Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.

Abstrakty příspěvků

•

Informace o autorech

•

Kontakty

Podklady k letošnímu i předchozím ročníkům konference, včetně kontaktů na přednášející a elektronického sborníku, je možné najít na webových stránkách www.mcmi.cz.



METODICKÉ CENTRUM
DOKUMENTACE, KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ
HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.

Barbora Števkana Kadlíčková:

Violy Antonína Dvořáka

✉ barbora.kadlickova@nm.cz

Příspěvek bude věnován historii a charakteristice dvou viol, na které během svého života a aktivní kariéry violisty v orchestru Prozatímního divadla hrál Antonín Dvořák. První z viol je anonymním nástrojem z první poloviny 19. století, který byl skladateli zapůjčen strahovským farářem Jakubem Janem Dvořákem. Druhá viola byla vyrobena Bohuslavem Lantnerem roku 1889 v Praze. Ještě během života skladatele přešla první viola do rukou violisty Národního divadla Josefa Bernharda a později jeho kolegy Františka Špota, než se dostala společně s druhou violou jako předměty z majetku Společnosti Antonína Dvořáka do sbírky hudebních nástrojů Českého muzea hudby.

Barbora Števkana Kadlíčková vystudovala hru na housle na Janáčkově konzervatoři v Ostravě. Poté absolvovala hudební vědu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, kde pokračuje v doktorandském studiu se zaměřením na smyčcové hudební nástroje ve sbírce Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea. Od roku 2022 působí jako kurátorka Národního muzea – Muzea Antonína Dvořáka v Praze.

Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.



Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.

Jana Luková:

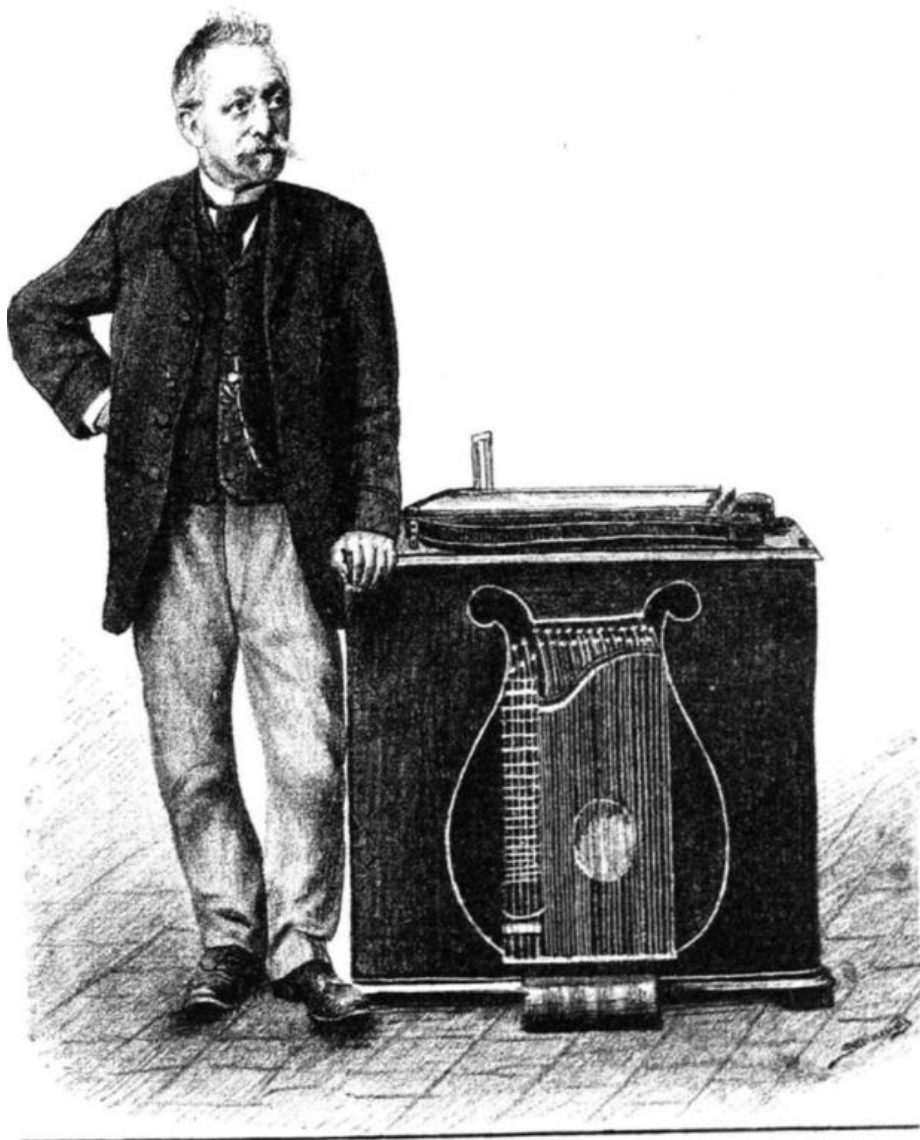
„Epochálny vynález Kühmayera“. Nové hudobné nástroje továrnik z Prešporka (Bratislavy)

✉ jana.lukova@savba.sk

Príspevok priblíži život a hudobné vynálezy pôvodom rakúskeho podnikateľa F. Kühmayera, ktorého továreň na zlaté a strieborné pokovované nite sa v Prešporku etablovala v poslednej tretine 19. storočia. Významnou súčasťou jeho identity sa však postupne stali rôzne vynálezy v oblasti využívania elektrickej energie. Ako amatérsky hudobník si podal si viacero patentov, okrem iných na elektromagnetickú sláčikovú lýru (*Streichlyra*) a sláčikový klavír (*Streichklavier*). Oba vyvíjal, masívne investoval do ich reklamy a bol v kontakte s poprednými osobnosťami svojej doby. Jeden z jeho klavírných prototypov je dodnes nachádza vo Viedenskom technickom múzeu.

Jana Luková je historička umenia, absolventka Filozofickej fakulty Univerzity Komenského. V rokoch 2007–2022 pôsobila v Galérii mesta Bratislavy, naposledy ako kurátorka Zbierky starej maľby a sochy. Od roku 2022 absolvuje v dennej forme doktorandské štúdium v Historickom ústave SAV, v. v. i. Systematicky sa venuje výskumu so špecializáciou na obdobie 18. a 19. storočia so zameraním na prostredie Prešporka, téme zberateľstva, reštaurovania, sakrálnej ikonografie, či habsbursko-lotrinských panovníkov.

Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízením fotodokumentace z akce pro archivní účely.



Franz I. Kühmayer a elektromagnetická sláčiková lýra. Zdroj: *Österreichische Musik- und Theaterzeitung*, 1892, roč. 4, č. 16 a 17, s. 5

Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.

Daniela Kotašová:

Harfenety ve sbírce Českého muzea hudby

✉ daniela.kotasova@nm.cz

Ve sbírce Českého muzea hudby se nacházejí dva exempláře harfenety. Oba nástroje jsou anonymní, významně však reprezentují tuto nástrojovou skupinu, ačkoli každý z nich jiným způsobem. První harfeneta, která až do nedávna zůstala bez větší pozornosti, původně tvořila součást bohatého instrumentáře kláštera v Oseku. V tomto prostředí pravděpodobně sloužila také k hudebním kratochvílím některých členů řádu. Původ druhé harfenety zatím bohužel neznáme, neboť se do muzejního fondu dostala před rokem 1863, kdy evidence sbírkových předmětů nebyla tak důsledná. Nástroj je ale unikátní tím, že se jedná se o harfnetu mechanizovanou, která ji řadí do skupiny hudebních automatofonů. Součástí příspěvku bude zároveň prezentace aktuálního stavu výzkumu obou nástrojů.

Daniela Kotašová působí jako kurátorka oddělení hudebních nástrojů v Národním muzeu – Českém muzeu hudby. Vystudovala hudební vědu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Absolvovala studijní stáž ve třech německých kulturních institucích. V rámci vědy a výzkumu se specializuje na hudební organologii se zaměřením na strunné drnkací nástroje a dějiny českého hudebního nástrojařství.

Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.



Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.

Ondřej Mucha:

Josef Vanický – varhanář a výrobce harmonií v Třebechovicích pod Orebem

✉ info@harmonium-historie.cz

Příspěvek se věnuje osobnosti Josefa Vanického, varhanáře a výrobce harmonií ve 2. polovině 19. století v Třebechovicích pod Orebem. Přestože byla jeho dílna ve své době velice známá, počátky působení Josefa Vanického, jeho život i okolnosti založení první dílny na výrobu harmonií a varhan zůstávají doposud z velké části neznámé. Přednáška přiblíží postupný rozvoj dílny až ve velkou továrnu, pokračování rodinné tradice v osobě syna Josefa, okolnosti zániku továrny a závěr života jejího zakladatele. Těžištěm příspěvku bude představení dvou dosud neznámých firemních katalogů Josefa Vanického a jeho syna, dochovaných v soukromé sbírce autora příspěvku. Součástí přednášky bude prezentace dobových vyobrazení harmonií s bohatou řezbářskou výzdobou, která patřila k charakteristickým znakům Josefa Vanického.

Ondřej Mucha vystudoval varhany na Konzervatoři Evangelické akademie v Kroměříži, Sbormistrovství chrámové hudby na Univerzitě v Hradci Králové a varhany na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě. Absolvoval Mezinárodní mistrovský interpretační kurz na Janáčkově akademii múzických umění v Brně – varhany. Věnuje se koncertní činnosti ve hře na varhany a cembalo a je prvním českým koncertním hráčem na harmonium. Koncertně vystupuje v České republice i v zahraničí na mezinárodních varhanních a hudebních festivalech. Společně s Janem Tomankem založili první soukromou expozici harmonií v ČR

Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.

(HARMONIUM–HISTORIE, v roce 2023 cena Olomouckého kraje, výjimečný počin roku v oblasti umění – hudba) a jsou majiteli největší sbírky harmonií u nás.



Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.

Jakub Zahradník:

K určování stáří pian značky Scholze

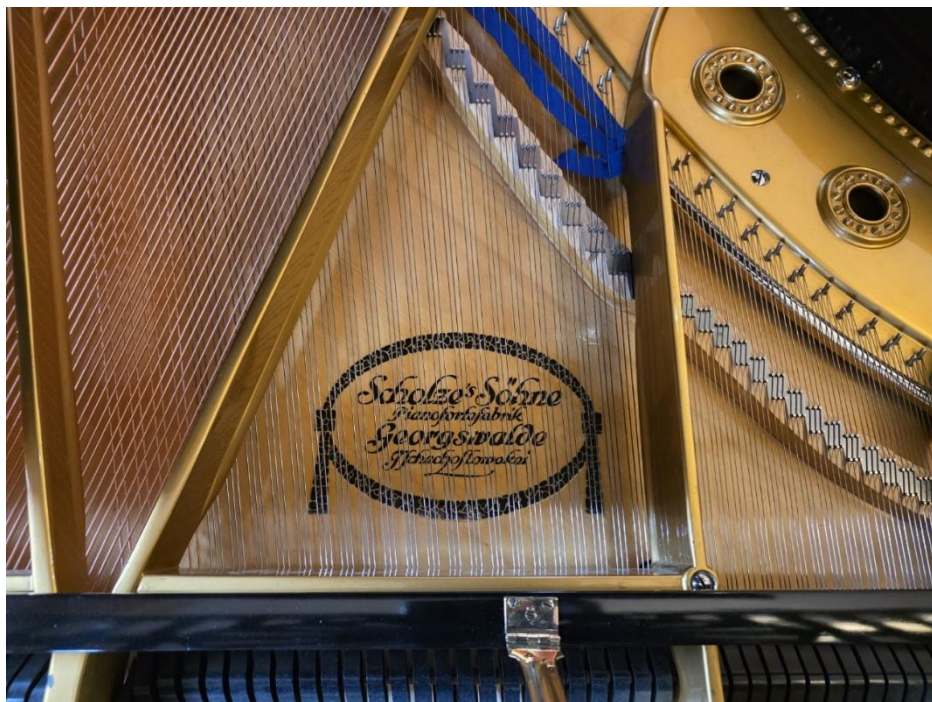
✉ www.pianoteka.cz

Letos je to právě 150 let od chvíle, kdy tříadvacetiletý Franz Scholze ohlásil svou truhlářskou živnost a začal stavět klavíry. Po čtrnácti letech se rozhodl přesídlit do Varnsdorfu, kde posléze vybudoval středně velikou továrnu, v níž pracovalo až 100 dělníků. Ze jeho šesti dětí byli čtyři synové, všichni se vyučili klavírníky. Dva starší z nich odkoupili v nedalekém Jiříkově roku 1914 výrobu pian Josefa Protze. Jejich provoz byl původně zamýšlen jako pobočný závod, ale dobře se jim dařilo. Mladší bratři mezitím zůstali ve Varnsdorfu a po odchodu otce-zakladatele na odpočinek v r. 1918 nepanovala shoda na vedení podniku, a tak si obě firmy začaly konkurovat. Není jasné, jak to bylo s jejich opusovými čísly a kolik pian vlastně postavili. Přesto se dá vyjít z některých vodítek a vytvořit metodiku, jak situaci zrekonstruovat....

Jakub Zahradník absolvoval v roce 1986 na Pražské konzervatoři obor skladba, poté se třicet let živil jako hudebník a spisovatel (autorská CD a knihy). Jeho poslední publikace *Forte, nebo piano?* pojednává o souboru historických pian, které vystavoval na HAMU význačný pražský klavírník Ferdinand Rendl. V roce 2010 byla podstata této sbírky odvezena do Zahradníkova bytu a vznikla tak prodejní galerie Pianoteka, pod shodným názvem byl v roce 2016 otevřen obchod. V roce 2017 byl Jakub Zahradník zvolen do čela Kruhu klavírníků a varhanářů z.s., jehož cílem je péče o udržování tuzemské řemeslné tradice všech typů klávesových nástrojů. Inicioval také otevření oborů klavírník (opravář klavírů), stavba a oprava

Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.

harmonik a základy restaurování klávesových nástrojů na Konzervatoři a střední škole Jana Deyla. Je autorem řady odborných a popularizačních článků (*Europiano, Hudební rozhledy*). V roce 2022 otevřel na Smíchově velkou klavírnickou dílnu a rozšířil její záběr o restaurátorské práce. Dobu covidu zužitkoval k natočení celovečerního filmu *Piano na křižovatce*.



Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.

Jan Bečička:

Restaurování klavíru Petera Rosenbergera

✉ info@harpnichord.cz

Příspěvek se věnuje restaurování vzácného celodřevěného rovnostrunného kladívkového klavíru z dílny významného vídeňského stavitele Petera Rosenbergera z let 1835–1840 (ze sbírek Moravského zemského muzea, inv. č. E 460). V úvodu autor představí konstrukční a estetické specifikace tohoto robustního třeshňového nástroje s tónovým rozsahem 6,5 oktávy a odraznou (vídeňskou) mechanikou. Hlavní část je zaměřena na průběh průzkumu, dokumentace a samotného restaurátorského zásahu. Vzhledem k minimálnímu množství nepůvodních historických zásahů nabízí nástroj autentický pohled na vídeňské klavírnictví první poloviny 19. století. Součástí prezentace bude rovněž diskuse nad metodikou restaurování, problematikou tahu strun a otázkou uvádění takto dochovaných památek do hratelného stavu.

Jan Bečička získal vzdělání u klavírnické firmy Petrof v Hradci Králové a na Střední umělecko-průmyslové škole v Praze (obor Tvarování dřeva a řezbářství). Absolvoval několik stáží v dílnách na stavbu klávesových hudebních nástrojů. Od roku 1997 se zabývá stavbou a restaurováním historických klávesových hudebních nástrojů. V roce 2009 mu bylo Ministerstvem kultury České republiky uděleno povolení k obnově kulturních památek se specializací na restaurování strunných klávesových nástrojů.

Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.



Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.

František Malý:

Restaurování a expozice klávesových hudebních nástrojů ze sbírek Moravského zemského muzea

✉ mfmaly@mzm.cz

Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea má ve svých sbírkách šedesát klávesových hudebních nástrojů, Projekt restaurování vybraných třiceti nástrojů probíhal v letech 2021–2025. Cílem restaurování bylo zpřístupnit veřejnosti tyto vzácné kusy formou stálé expozice, která byla otevřena loňského roku na Starém zámku v Jevišovicích u Znojma. K této příležitosti byl také vydán obsáhlý trojjazyčný katalog. Našim i zahraničním restaurátorům byly svěřeny strunné klávesové nástroje z období od 18. do 20. století (klavichordy, cembalo, virginal, stolové klavíry, klavírní křídla, vzpřímené klavíry a pianina). Nechybějí ani hojně zastoupené varhanní positivity a portativy. Příspěvek představí tento komplexní projekt a jeho výsledky.

František Malý vystudoval v letech 1975–1980 na Filozofické fakultě UJEP v Brně (nyní Masarykova univerzita) obory český jazyk a hudební výchova. Od roku 1981 do současnosti pracuje jako kurátor a výzkumný pracovník v Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea. V letech 1998–2007 zde působil na pozici vedoucího oddělení. Zabývá se kantorskou hudbou 18. a 19. století a vydáváním památek starší české a moravské hudby.

Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.



Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.

Jiří Höhn:

První písemné zmínky o dudách na našem území

✉ jiri.hohn@gmail.com

Postupující celosvětová digitalizace fondů paměťových institucí nám umožňuje podrobnější studium písemných pramenů vztahujících se k naší hudební kultuře. Prameny, které byly našim předchůdcům obtížně přístupné, či dokonce zcela nedostupné, se nám nyní postupně otevírají. Příspěvek na příkladu dud poukáže na potřebu vracet se k původním pramenům a nespokojit se pouze s přebíráním závěrů sekundární literatury, která vycházela z dobově omezených možností jejich studia. Pozornost proto bude věnována obecně uváděným nejstarším písemným zmínkám o dudách na našem území a jejich novému kritickému zhodnocení.

Jiří Höhn (1981) vystudoval Odborné učiliště houslařské v Lubech u Chebu, obor Uměleckořemeslná stavba hudebních nástrojů – houslař (1998–2002), a Katedru muzikologie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (2002–2009). Od roku 2007 působí v Národním ústavu lidové kultury ve Strážnici jako vědecký pracovník. Svou vědeckou činnost zaměřuje na hudební nástroje užívané v lidové kultuře. Od roku 2012 je řešitelem výzkumného záměru Experimentální stavba hudebních nástrojů. V letech 2016–2021 byl odborným garantem při realizaci expozice „Hudební nástroje v lidové kultuře“ (financované z evropských fondů – program IROP).

Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.



Účastí na konferenci dáváte svolení k pořízení fotodokumentace z akce pro archivní účely.